

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of בבא בתרא דף פ"ב
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of
הקונה שני אילנות בתוך שדה חבירו
הרי זה לא קנה קרקע

If a person bought two trees in someone else's field, he does not acquire the land under and around the trees.

Therefore,
והעולה מן הגזע שלו

The branches that grow out of the trunk belong to the בעל האילן, because they come from his tree. However, ומן השרשים של בעל הקרקע

The branches that grow from the underground roots belong to the בעל השדה, because they come from his field.

דקל אין לו גזע

The Halachah of גזע does not apply to a palm tree, in that אין לו גזע לבעל דקל

Even if a דקל does produce a branch from its trunk, the branch belongs to the בעל האילן but not to the בעל השדה.

The Mishnah's Halachah of

קנה שלשה
קנה קרקע

If a person bought three trees in someone else's field, the trees combine to form a שדה אילן, an orchard, and he therefore acquires the land under and between the trees.

B The Machlokes רבי יוחנן and רב אלעזר regarding

והוצה להן כמלוא אורה וסלו

Whether the בעל האילן also acquires the open area on the outside of the trees, the amount of room that a person needs to stand near the tree with a basket and pick the fruits; and their Machlokes is based in the Machlokes רבי עקיבא וחכמים in the previous Perek regarding

מוכר בור ודות

צריך ליקח לו דרך

If someone bought a pit within someone else's property, whether the buyer must purchase separately a road to his pit; or a road is included in the sale of the בור ודות.

The Machlokes regarding

אותן אורה וסלו מי זורען

Who owns the right to plant in the picking area, the בעל השדה or the בעל האילן?

A

הקונה שני אילנות
בתוך שדה חבירו
הרי זה לא קנה קרקע

והעולה מן הגזע שלו
ומן השרשים של בעל הקרקע

דקל אין לו גזע

קנה שלשה
קנה קרקע

B

והוצה להן
כמלוא אורה וסלו

מוכר בור ודות
צריך ליקח לו דרך

אותן אורה וסלו
מי זורען

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught

הקונה שני אילנות בתוך שדה חבירו
הרי זה לא קנה קרקע

If a person bought two trees in someone else's field, the
תנא קמא holds that he does not acquire the land under and
around the trees, while רבי מאיר holds

קנה קרקע

He does acquire the land under and around the trees

The Mishnah proceeds with several Halachos resulting
from the תנא קמא's opinion:

1.

הגדילו לא ישפה

If the branches of the tree spread out over the field, the בעל
השדה, the owner of the field, may not cut them down even
though they are detrimental to his field, because as the
Rashbam explains

כיון שאין לו קרקע

הרי שיעבד לו שדה לצורך האילנות

Since the בעל האילן, the owner of the tree, does not own any
land, and the trees are meant to grow in the seller's land,
the sale also includes the necessary usage of the field for
the tree's growth.

2.

והעולה מן הגזע שלו

The branches that grow out of the trunk belong to the בעל
האילן, because they come from his tree

ומן השרשים של בעל הקרקע

The branches that grow from the underground roots

belong to the בעל השדה because they come from his field.

3.

ואם מתו

אין לו קרקע

If the trees died, the בעל האילן may not plant new trees,
because he does not own the land.

1

מאריך

הקונה שני אילנות בתוך שדה חבירו

רבי מאיר

קנה קרקע

He does acquire
the land under and
around the trees.

תנא קמא

הרי זה לא קנה קרקע

If a person bought two trees
in someone else's field,
the תנא קמא says he does not
acquire the land under and
around the trees.

1

הגדילו לא ישפה

If the branches of the tree spread out over the field,
the בעל השדה, the owner of the field, may not cut them
even though they are detrimental to his field,

because as the Rashbam explains

כיון שאין לו קרקע

הרי שיעבד לו שדה לצורך האילנות

*Since the בעל האילן, the owner of the tree,
does not own any land, and the trees are meant to grow
in the seller's land, the sale also includes
the necessary usage of the field for the tree's growth.*

2

והעולה מן הגזע שלו

The branches that grow out of the trunk belong to the בעל
האילן, because they come from his tree

ומן השרשים של בעל הקרקע

The branches that grow from the underground roots
belong to the בעל השדה because they come from his field.

3

ואם מתו

אין לו קרקע

If the trees died, the בעל האילן may not plant new trees,
because he does not own the land.

2

However,

קנה שלשה
קנה קרקע

If a person bought three trees in someone else's field, the trees combine to form a שדה אילן, an orchard, and he therefore acquires the land under and around the trees.

As a result

1.

הגדילו ישפה

If the branches of the tree spread out beyond the area that belongs to the tree, the בעל השדה may cut them down,

because as the Rashbam explains

דכיון דאין נטועין בשל מוכר

לא שיעבד קרקע שלו

Since the trees do not grow in the seller's land, the sale does not include usage of the seller's field for the tree's growth.

2.

והעולה מן הגזע ומן השרשין שלו

All the branches, regardless of whether they grow from the trunk or the roots, belong to the בעל האילן, because they grew from his tree AND field.

3.

ואם מתו יש לו קרקע

If the trees died, the בעל האילן may plant new trees, because he does own the land.

=====

2

However,

**קנה שלשה
קנה קרקע**

If a person bought three trees in someone else's field, the trees combine to form a שדה אילן, an orchard, and he therefore acquires the land under and around the trees.

As a result

1

הגדילו ישפה

If the branches of the tree spread out beyond the area that belongs to the tree, the בעל השדה may cut them down,

because as the Rashbam explains

דכיון דאין נטועין בשל מוכר

לא שיעבד קרקע שלו

Since the trees do not grow in the seller's land, the sale does not include usage of the seller's field for the tree's growth.

2

**והעולה מן הגזע ומן השרשין
שלו**

All the branches, regardless of whether they grow from the trunk or the roots, belong to the בעל האילן, because they grew from his tree and field.

3

ואם מתו יש לו קרקע

If the trees died, the בעל האילן may plant new trees, because he does own the land.

3 The Gemara proceeds to explain the Halachah of הקונה שני אילנות העולה מן הגזע שלו ומן השרשים של בעל הקרקע

היכי דמי מן הגזע והיכי דמי מן השרשין
What part of the tree is considered the trunk and what part is considered the roots?

says רב יוחנן כל שרואה פני חמה זהו מן הגזע
The part that is exposed to the sun is considered the trunk; ושאינו רואה פני חמה זהו מן השרשין
The part that is underground, and concealed from the sun, is considered the roots.

However והעולה מן הגזע שלו יקוץ
As soon as the branches grow in, the בעל האילן must cut them down. He keeps the wood, but the branches may not remain on the tree, because דלמא מסקא ארעא שירטון וא"ל תלתא זבינת לי ואית לי ארעא
It is possible that the earth will expand and cover the trunk and the branch will appear to be an individual tree, and the בעל האילן might claim to have bought three trees for which he does receive קרקע, while in reality he bought only two trees and does not receive any קרקע.

=====

3 הקונה שני אילנות העולה מן הגזע שלו ומן השרשים של בעל הקרקע

היכי דמי מן הגזע והיכי דמי מן השרשין
What part of the tree is considered the trunk and what part is considered the roots?

רב יוחנן כל שרואה פני חמה זהו מן הגזע

The part that is exposed to the sun is considered the trunk;

ושאינו רואה פני חמה זהו מן השרשין

The part that is underground, and concealed from the sun, is considered the roots.

However

והעולה מן הגזע שלו יקוץ

As soon as the branches grow in, the בעל האילן must cut them down. He keeps the wood, but the branches may not remain on the tree, because

דלמא מסקא ארעא שירטון וא"ל תלתא זבינת לי ואית לי ארעא
It is possible that the earth will expand and cover the trunk and the branch will appear to be an individual tree, and the בעל האילן might claim to have bought three trees for which he does receive קרקע, while in reality he bought only two trees and does not receive any קרקע.

4

אמר רב נחמן
נקטינן דקל אין לו גזע
The Halachah of גזע does not apply to a palm tree, in that
אין לו גזע לבעל דקל
Even if a דקל does produce a branch from its trunk, the
branch belongs to the בעל השדה and not to the בעל האילן.

רב זביד explains as follows;

אין לו גזע לבעל דקל

Because

דכיון דלמחפר ולשרש קאי

אסוחי מסח דעתיה

Since a דקל does not rejuvenate and is bound to die and be
uprooted in a short period of time, the בעל האילן assumes
that the דקל will not produce any branches during this
time, and he surrendered his rights to ALL the branches.

However, regarding שאר אילנות, other trees,

יש לו גזע

Because they do rejuvenate, and the בעל האילן assumes that
they will produce branches during this time; therefore, he
intends to keep these branches.

פפא disagrees with this reasoning and says

אין לו גזע לבעל דקל

Because

לפי שאין מוציא גזע

A דקל usually produces branches only from high up, but
not from its trunk. Therefore, the בעל האילן assumes that
the דקל will not produce branches from its trunk, and he
surrendered his rights to these branches.

=====

4

אמר רב נחמן

נקטינן דקל אין לו גזע

The Halachah of גזע does not apply to a palm tree,
in that

אין לו גזע לבעל דקל

Even if a דקל does produce a branch from its trunk,
the branch belongs to the בעל השדה
and not to the בעל האילן.

רב זביד

דכיון דלמחפר ולשרש קאי

אסוחי מסח דעתיה

Since a דקל does not rejuvenate and is bound to die
the בעל האילן assumes that the דקל will not produce
any branches during this time,
and he surrendered his rights to all the branches.

However, regarding

שאר אילנות – יש לו גזע

Because they do rejuvenate, and the בעל האילן assumes
that they will produce branches during this time;
therefore, he intends to keep these branches.

רב פפא

אין לו גזע לבעל דקל

Because

לפי שאין מוציא גזע

A דקל usually produces branches only from high up,
but not from its trunk.

Therefore, the בעל האילן assumes that the דקל will not
produce branches from its trunk,
and he surrendered his rights to these branches.

5 The Gemara elaborates on the Mishnah's Halachah of קנה שלשה קנה קרקע

says רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן
הרי זה קנה תחתיהן
וביניהן
וחוצה להן כמלוא אורה וסלו

The Gemara acquires the area under the actual tree and its branches, the open area between the three trees, and the open area on the outside of the trees in the amount of room that a person can stand near the tree with a basket and pick the fruits.

disagrees and holds רב אלעזר
אין לו כמלוא אורה וסלו

The Gemara does not acquire an area outside the trees to pick fruits, because

השתא דרך אין לו
דארעא אחרייתא היא
אורה וסלו יש לו

Since the area of the trees is considered a separate field, the Gemara does not sell him an area to pick fruits, just as he does not even sell him a road to access the field.

As the Gemara and Rashbam explain, their Machlokes depends on the

מחלוקת רבי עקיבא וחכמים

In the previous Perek regarding

מוכר בור ודות

If someone bought a pit within someone else's property;

The Chachamim hold

צריך ליקח לו דרך

The Lokeh, the buyer, must purchase separately a path to his pit. This was not included in the sale of the actual בור ודות, because they hold

מוכר בעין רעה מוכר

One does not sell generously

While רבי עקיבא holds

אין צריך ליקח לו דרך

The Lokeh does not need to purchase a path to his pit, because

מוכר בעין יפה מוכר

One does sell generously, and the path was included in the sale of the actual בור ודות.

5

קנה שלשה קנה קרקע

רב אלעזר

אין לו

כמלוא אורה וסלו

The Gemara does not acquire an area outside the trees to pick fruits, because

השתא דרך אין לו

דארעא אחרייתא היא

אורה וסלו יש לו

The Gemara does not sell him an area to pick fruits, just as he does not sell him a road to access the field.

רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן

הרי זה קנה

תחתיהן וביניהן

וחוצה להן

כמלוא אורה וסלו

The Gemara also acquires an area outside the trees to stand with a basket and pick the fruits.

Their Machlokes depends on the מחלוקת רבי עקיבא וחכמים

מוכר בור ודות

If someone bought a pit within someone else's property;

רבי עקיבא

אין צריך

ליקח לו דרך

The Lokeh does not need to purchase a path to his pit, because

מוכר בעין יפה מוכר

One does sell generously, and the path was included in the sale of the actual בור ודות.

חכמים

צריך

ליקח לו דרך

The Lokeh must purchase separately a path to his pit, because they hold

מוכר בעין רעה מוכר

One does not sell generously

6 Accordingly, regarding our Mishnah's Halachah of קנה שלשה קנה קרקע רב אלעזר holds the Mishnah is the חכמים' opinion and אין לו כמלוא אורה וסלו The sale does not include an area for him to pick the fruits, because מוכר בעין רעה מוכר

As we see this in the Mishnah's following Halachah הגדילו ישפה The בעל השדה may cut them down the branches that extend over his field. This can only be according to the חכמים, because מוכר בעין רעה מוכר

However, this cannot be according to רבי עקיבא, because then we ought to say לא ישפה Because מוכר בעין יפה מוכר

6 Accordingly, regarding our Mishnah קנה שלשה קנה קרקע רב אלעזר holds our Mishnah is the חכמים' opinion and אין לו כמלוא אורה וסלו is because מוכר בעין רעה מוכר

Mishnah הגדילו ישפה The בעל השדה may cut branches that extend over his field.

This can only be according to the חכמים, because מוכר בעין רעה מוכר

This cannot be according to רבי עקיבא, because then we ought to say לא ישפה Because מוכר בעין יפה מוכר

7 רבי עקיבא holds that the Mishnah is רבי חייא בר אבא's opinion, and יש לו כמלוא אורה וסלו
The sale does include an area for him to pick the fruits, because מוכר בעין יפה מוכר

However רבי עקיבא does agree to the following Halachah of הגדילו ישפה
Because only regarding דרך and סלו אורו does he hold מוכר בעין יפה מוכר
Because דלא מכחשי ארעא
The לוקח's usage of walking on the field is not detrimental to the crops.
But regarding הגדילו אין he holds מוכר בעין רעה מוכר
Because דמכחשי ארעא
The לוקח's usage, the extended branches obstruct the sun and are detrimental to the crops.
=====

7 *And regarding our Mishnah*
קנה שלשה קנה קרקע
רבי עקיבא holds our Mishnah is רבי חייא בר אבא's opinion and
יש לו כמלוא אורה וסלו
because
מוכר בעין יפה מוכר
However רבי עקיבא agrees to the following Halachah of
הגדילו ישפה
Because only regarding **דרך** and **כמלא אורו וסלו** does he hold **מוכר בעין יפה מוכר**
Because **דלא מכחשי ארעא**
The לוקח's usage of walking on the field is not detrimental to the crops.
But regarding **הגדילו אין** he holds **מוכר בעין רעה מוכר**
Because **דמכחשי ארעא**
The לוקח's usage, the extended branches obstruct the sun and are detrimental to the crops.

8 The Gemara proceeds with a Machlokes regarding
אותן אורה וסלו מי זורען
Who owns the right to plant in the picking area, the בעל
השדה or the בעל האילן?

הרשב"א holds the בעל השדה plants in the picking area,
because as the Rashbam explains
לא נשתעבדו לבעל האילנות
אלא בשעת לקיטת פירות
He gave this area to the בעל האילן only to walk on during
the picking season, but not for any other usage.

Just as we find according to רבי עקיבא's opinion that
מוכר בור ודות
אין צריך ליקח לו דרך
The buyer does not need to buy a path. Nevertheless,
החיצון זורע את הדרך
The בעל השדה plants in the path, because he gave this path
to the לוקח only to walk through, but not for any other
usage.

הרמב"ם however disagrees and says
זה וזה אינן רשאים לזורעה
Both, the בעל השדה and certainly the בעל האילן may not
plant in this area, because
הכא אית ליה פסידא ללוקח
דא"ל קמיטנפי פירי
The בעל השדה's crops are detrimental to the בעל האילן, as
the fruits that fall off his tree onto the crops become
ruined.

However, regarding דרך
החיצון זורע את הדרך
Because
התם לית ליה פסידא ללוקח
The בעל השדה's crops are not detrimental to the לוקח
because he can walk through even while the path is
planted.

8
אותן אורה וסלו מי זורען
*Who owns the right to plant in the picking area,
the בעל השדה or the בעל האילן?*

רבי יוסף
בעל השדה
plants in the picking area.

As the Rashbam explains
לא נשתעבדו לבעל האילנות
אלא בשעת לקיטת פירות
*He gave this area to the באילן only to walk on during the
picking season, but not for any other usage.*

Just as we find according to רבי עקיבא's opinion that
מוכר בור ודות
אין צריך ליקח לו דרך
The buyer does not need to buy a path. Nevertheless,
החיצון זורע את הדרך
The באילן plants in the path,
*because he gave this path to the לוקח only to walk
through, but not for any other usage.*

זה וזה אינן רשאים לזורעה
*Both, the בעל השדה and certainly the בעל האילן
may not plant in this area*

because
הכא אית ליה פסידא ללוקח
דא"ל קמיטנפי פירי
*The באילן's crops are detrimental to the באילן, as the
fruits that fall off his tree onto the crops become ruined.*

However, regarding דרך
החיצון זורע את הדרך
Because
התם לית ליה פסידא ללוקח
*The באילן's crops are not detrimental to the לוקח because
he can walk through even while the path is planted.*